

~čarouné~ SLOVENSKO

ZIVOTNÝ ŠTYL • CESTOVANIE • ŠIKOVNÍ LUDIA • ZAUJIMAVOSTI

APRÍL 2020

Spišský Jeruzalem

Odkryl tajomstvo
po 300 rokoch

Veľká noc

Uplette si korbáč

Horské siluety

Poznáte na prvý pohľad
aj iné vrchy ako Kriváň?

FARBY a chute jari

3,90 €

Novátorské kraslice • Minerálne pramene • Protárske remeslo

Domáci kváskový mazanec

NOVINKA

Doma upečený chuťí najlepšie!

Ražný kvások Dr. Oetker dodá Vášmu pečeniu dokonalú, mierne kyslastú kváskovú chuť a vôňu. Vhodný na použitie aj do tradičných sladkých receptov.

Recept na Domáci kváskový mazanec a ďalšie kváskové recepty na sladké i slané pečenie nájdete na www.oetker.sk/kvasok

Kvalita je najlepší recept.

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

skúste na chvíľku privrieť oči a vybaviť si siluetu niektorého slovenského vrchu. Aní si nemusím tipnúť, ktorý ste si predstavili, veď mnohí by si možno trúfli Kriváň nakresliť aj spamäti. Magické Súľovské skaly majú tiež ľahko rozpoznateľný tvar, sú ako špicaté ihly, ktoré sa tiahnu k nebu. Dalo by sa povedať, že mojím „výzorom“ je charakteristický aj vrch Veľký Rozsutec, mnohí ho považujú za jeden z najkrajších vrchov na Slovensku, a ja sa k nim pridávam. Tento pán Malej Fatry má, aspoň pre mňa, úžasnú charizmu, ak použijem terminológiu, akou zvykneme opisovať osoby, ktoré nás nejakým spôsobom priťahujú. Veď si nalistujte stranu 36, možno nájdete aj vy svojho kamenného favorita. Našu pozornosť sme však v tomto čísle namierili aj na nízkotatranskú Kráľovu hoľu, budeme ju však spomínať v inej súvislosti, hoci aj tento vrch, ktorý nesie prívlastok „strecha Slovenska“, mnohí spoznajú takpovediac na prvý šup. Nedávno sme zaznamenali rekord v dohľadnosti zo Slovenska, keď istý Poliak práve z Kráľovej hole zdokumentoval Apusenské vrchy až v Rumunsku, čím bola prvýkrát pokorená hranica 300 km! Áno, čítate správne, je to nový absolútny rekord v diaľkovom pozorovaní z nášho územia. Zaujalo nás to natoľko, že sme sa vybrali za ľuďmi, ktorí sa venujú diaľkovému pozorovaniu, aby sme zistili, verím, že aj pre vás zaujímavé a prekvapujúce informácie, čo všetko sa dá zo Slovenska v diaľke zahliadnuť.

A čo treba robiť a kam ísť, ak chce človek dovidieť stovky kilometrov ďaleko? Pýtali sme sa ich napríklad aj na to, či majú špeciálne vytrénované oči, tvrdia však, že ich majú také ako my ostatní... O tom neraz pochybujem pri niektorých šikovných Slovákoch. Ako napríklad pri krasličiarke Júlii z Častkoviec, ktorá elektrickou brúskou vytvára z obyčajných vajčiek fascinujúce skvosty. A, mimochodom, viete, ktoré idú najviac na dračku? Krajinky s vrchmi. Áno, aj s naším ikonickým Kriváňom...

Róberta Karpinská, šéfredaktorka

roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

Príjemné veľkonočné
sviatky
a veselú šibačku.

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

Foto na titulke:
Shutterstock

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Spišský Jeruzalem

Krajina pri Spišskej Kapitule ukrývala vzácne tajomstvo. Kalvária, ktorá vznikla v 17. storočí a je najstaršia na Slovensku, totiž pripomína staroveký Jeruzalem.

18 Skvost spod elektrickej brúsky

Júlia Vlčková z Častkoviec zdobí vajčička tradičnou technikou vyškrabovania, ktorú novátorským spôsobom modernizovala.

4

24 Ako si upliesť korbáč

Vyrobte si doma ľahko a rýchlo veľkonočný korbáč. Slovenský košíkár Peter Juriga nám ukáže, ako ho upliesť.

28 Nosiť Smrť na palici

Morena – alebo Kyselica, Muriena, Smrť, Hejhana, Kyseľ či Marmuriena – je zosobením zimy a smrti. Preberá vládu vtedy, keď si na krajinu sadá zima, a keď si slovo berie slnko a von sa derie všetko zelené, musí odísť.

36 Najkrajšie horské siluety

Obdivovatelia hôr si isto vybavajú siluety najznámejších vrchov, štítov či kopcov. Ktorá je najpoznannejšia na Slovensku?

64

42 Tekuté poklady

Slovensko je krajina bohatá na minerálne pramene a termálne vody, podľa niektorých zdrojov ich máme okolo šesťsto.

50 Keď vody tečú naopak

Turčekovský vodovod je unikátne historické dielo, ktoré odvádza vodu z povodia Turca na juh do Hrona. Jej energia bola kľúčovou predovšetkým počas zlatej éry baníctva v Kremnici.

56 Múzeum pod Tatrami

História Popradu, ktorému sa hovorí brána do Tatier, je fascinujúca. Nazrite s nami do múzea, v ktorom sa o nej dozviete viac.

64 Spoznaj vtáky podľa peria

Komu patrí pierko, ktoré ste našli pri prechádzke lesom? A čo má spoločné s tučňiakom?

68 Kúzelné slovenské výhľady

Predstava, že človek by naraz jedným pohľadom mohol vidieť Dunaj aj Vysoké Tatry, alebo by videl z Veľkej Fatry na Alpy, prípadne z Kráľovej hole do Rumunska, je na prvý dojem sci-fi, ale takéto pohľady sú uskutočniteľné.

74 Tajomná noc

Podme sa spolu prejsť prostredníctvom nočných záberov po niektorých obľúbených slovenských lokalitách. A viete, že jedna aprílová noc bola pre našich predkov obzvlášť magická?

82 Aj vďaka nemu je fotenie zábava

Jozef Maximilián Petzval, rodák zo Spišskej Belej, sa pred 180 rokmi zaslúžil o objav svetového významu.

Skonštruoval totiž objektív, ktorý skrátil fotenie z 30 minút na 3 sekundy.

88 Vidieť Považie aj Kopanice

Túra na tento vrch nepatrí k tým náročným. Výstup na Hájnicu však očarí svojou rôznorodosťou. Začína sa pri zrúcanine stredovekého kostolíka, pokračuje temnou tiesňavou a jej záver vedie trávnatými pláňami.

94 Bylinková lekárň

Púpava lekárska. Jej žlté kvety pozná každé dieťa a vďaka venčekom z nich sa dievčatá na jar stávajú na chvíľku lúčnymi vílami. Je to však aj mocná všestranná liečivá bylina.

100 Ružový je pre manželku

„Najviac sa tešia deti,“ hovorí Peter Matuškovič z Modry o svojej zbierke historických traktorov, ktorá robí radosť nielen jemu, ale aj tým, ktorých na nich zvykne vozit.

108 Radosť bývať

Danka s manželom si postavili tehlový dom obklopený ružami a levandulami a doslova dýchajúci atmosférou anglického vidieka.

114 Unikátne umenie z drôtu

Rodina Jurovatých sa droťárstvu venuje už desiatky rokov, zaslúžila sa o obnovu tohto remesla. Ladislav pokračuje v šlapajach svojho otca, ktorého volali kráľ droťárov.

122 Regál

Prinášame aprílové novinky a tipy z našich obchodov.

124 Kam za zábavou a športom

Prehľad vybraných akcií po celom Slovensku.

čarouné SLOVENSKO

Ročník IV., číslo 4, APRÍL 2020, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille,
Viktor Beličák, Júlia Čechová, Richard Filipko, Dan Himič,
Peter Hupka, Soňa Košíková, Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer, Roman Pinček,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Shutterstock

EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Viktor Beličák, Juraj Kapusta, Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Living4media, Shutterstock, Profimedia, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
RIADITELKA OBSAHU:
Monika Huljaková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mihálik, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITELKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netik, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Eva Mozolová, tel.: 0905 771 192
e-mail: eva.mozolova@mefraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 02/48 238 238
e-mail: predplatne@mefraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a. s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
42,90 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 3,90 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegrasso, a. s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udelovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejné rozširovanie rozmnožiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.

Vyskúšala som si kroj a...

Zaujala ma obálka vášho posledného čísla, hneď mi pripomenula časy, keď som ako mladá pôsobila v Sebechleboch a s kamarátkou sme si chceli

vyskúšať miestny kroj. Pamätám si, že keď som sa obliekala, cítila som sa ako v tej ľudovej piesni „Sedemdesiat sukieň mala“, ale keď som sa vo výsledku na seba pozrela, vôbec mi ten kroj nepristal. Zato moja kamarátka, tá bola vysoká, rúča, vyslovene stvorená na kroj, tej sa to veľmi hodilo. Tak som vlastne zistila, že tieto úchvatné ľudové odevy budem môcť vždy obdivovať len z diaľky...

Milka zo Zvolena

Obdivujem ľudových umelcov

Slovenský folklór je najkrajší a môj najobľúbenejší. Vždy, keď hrala ľudová muzika v spoločenskej miestnosti, hor sa moje nôžky tancovať bez ohľadu na to, či je niekto v spoločenskej miestnosti, alebo nie.

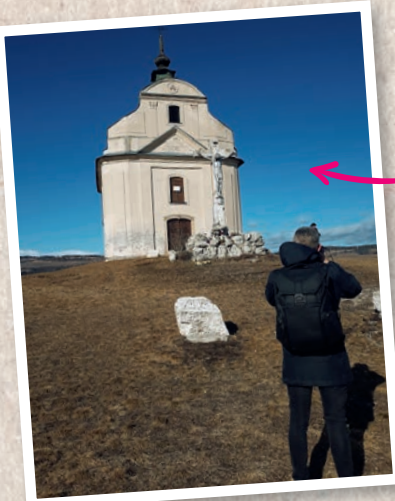
Jarmila S.

Unikátna modrotlač

Slováci, ktorí oživilí techniku modrotlaču, majú môj obdiv. Pracovala som ako učiteľka výtvarnej výchovy a aj my sme na hodinách skúšali napodobniť modrotlač pomocou vosku a modrej farby. Z profesionálneho hľadiska som si so záujmom prečítala aj článok o modranskej majolike, ani som netušila, že zanikla. A fotografie maľovanej keramiky naozaj potešili moje oko.

Ivica, Bratislava

Zo zákulisia

Reportáž v Spišskom Jeruzaleme bola ako za odmenu. Počasie i výhľady sme si užívali naplno, možno až na ten prudký vietor, ktorý v ten deň sužoval celé Slovensko. No na snímkach, ktoré urobil náš fotograf **Roman Pinček**, to našťastie vôbec nevidieť.

Náš fotograf **Peter Mayer** pre dobrý záber neváha riskovať. Takto balansoval na historickom stroji, aby nafotil majiteľa unikátnej zbierky traktorov Petra Matuškoviča z Modry.

Keď si u krasličiarke Júlie Vlčkovej sadala redaktorka **Veronika** za stôl s elektrickou brúskou v ruke, v hlave mala presnú predstavu o tom, aký očarujúci motív nakreslí. Výsledok? Ktovie, či by šibači po takejto výslužke prišli o rok znova.

Redaktor **Dan Himič** má rád slovenské minerálne vody, a tak keď náhodou na služobných cestách prechádza okolo nejakého minerálneho prameňa, hneď naberie niekoľko fliaš aj do zásoby. Keď sme sa vďaka jeho článku dozvedeli, aké majú vody blahodarné účinky, asi zásobu fliaš nabalíme do redakčného auta ako povinnú výbavu.

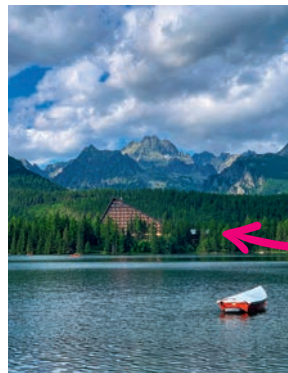
TIPY

aj z nášho Instagramu

ČAROVNÉ SLOVENSKO SA KAŽDÝ MESIAC
VYDÁVA PO NAŠEJ KRAJINE A SPOLU S VAMI
OBJAVUJE JEJ NAJKRAJŠIE STRÁNKY.

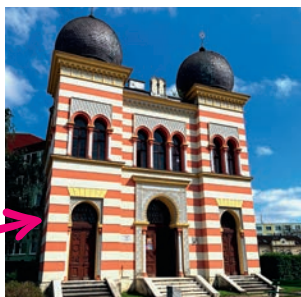

Oravský hrad je jeden z najkrajších na Slovensku, nachádza sa v obci Oravský Podzámok.

Štrbské Pleso je významné centrum turizmu a najvyššie položená turisticko-liečebná osada nachádzajúca sa vo Vysokých Tatrách.

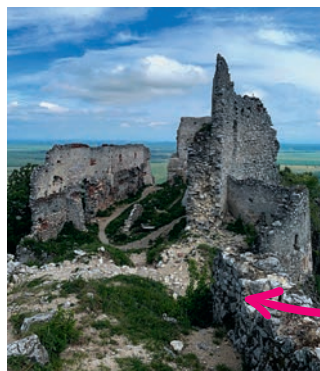
Synagóga v Malackách bola postavená v roku 1900 a v súčasnosti sa využíva na kultúrno-vzdelávacie účely.

Medzi najväčšie dominanty Bratislavy patrí bezpochyby aj Most SNP a legendárne UFO.

Bazilika Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne-Strážach je jedna z najvýznamnejších bazilik na Slovensku.

Plavecký hrad je zrúcanina hradu, ktorá sa nachádza nad obcou Plavecké Podhradie na západnom úpätí Malých Karpát.

Na našom Instagrame vás vo svojich videách rôznymi zákutiami povodí aj Radoslav Hoppej, autor cestovateľského blogu Nie je túra bez Štúra. Vďaka jeho blogu venovanému Slovensku na www.hoppeyr.com je z neho turista vo vlastnej krajine.

www.instagram.com/carovne_slovensko/

Budeme radi, keď na svojich fotkách na Instagrame označíte @carovne_slovensko alebo použijete hashtag #carovneslovensko a my vás budeme radi u nás na profile zdieľať.